

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATerea DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax: +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro

**HOTĂRÂREA NR. 328
din 19.09.2012**

Dosar nr.: 53/2012

Petiția nr.: 753/16.02.2012

Petent: P I P

Reclamat: L Dr director -Grupul Școlar „Dr. Mihai Ciucă,, Săveni

Obiect: neadaptarea rezonabilă la locul de muncă a unui orar școlar, criteriul handicap .

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

I.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petenților

I.1.1. P I P domiciliat în
județ Botoșani

I.2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

I.2.1. L D , director - Grupul Școlar „ Dr. Mihai Ciucă,, Săveni cu
sediul în loc. Săveni, județul Botoșani

II. Descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Petentul solicită Consiliului crearea unui orar școlar adaptat situației acestuia, persoană cu grad de handicap grav, precum și, sancționarea directorului școlii pentru afectarea stării de sănătate a petentului, datorită faptului că i-au fost aduse „prejudicii pe toate planurile prin acțiuni denigratoare, calomnioase,, considerându-se hărțuit datorită condițiilor de muncă la care era supus.

III. Procedura de citare

3.1. În temeiul art. 20, alin.4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

3.2. Prin adresa nr. 1213 din data de 12.03.2012, respectiv adresa nr.753 din data de 12.03.2012 au fost citate părțile. Părțile au fost citate pentru data de 27.03.2012.

3.3. Partea reclamată a depus punctul de vedere prin adresa nr.1540 din data de 27.03.2012.

3.4. Petentul a depus completare la petiție, prin adresa nr.1523 din data de 26.03.2012.

3.5. Prin adresa nr.1692 din data de 02.04.2012 Consiliul a solicitat părților formularea de concluzii scrise, raportate la excepția necompetenței materiale a Consiliului, cu privire la capătul de cerere ce face trimitere la stabilirea unui orar școlar pentru desfășurarea unui program de lucru.

3.6. Prin adresa nr.1906 din data de 18.04.2012 petentul depune concluzii scrise.

3.7. Prin adresa nr.1949 din data de 20.04.2012 partea reclamată depune concluzii scrise, prin care solicită admiterea excepției de necompetență materială a Consiliului raportată la stabilirea unui program orar, precum și, **invocarea necompetenței materiale a Consiliului în ceea ce privește aspectele relatate de către petent**, în opinia părții reclamate faptele relatate de petent sunt de competența Inspectoratului Școlar Județean, ca fiind neînțelegeri ce se regăsesc și în alte instituții școlare.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

4.1.1. Petentul persoană cu dizabilități (afecțiuni cardiovasculare, conform dovezii medicale, depuse în anexa petiției), din luna septembrie 2011, profesor la Grupul Școlar „Dr. Mihai Ciucă,, Săveni, solicită Consiliului, prin petiția având nr. de înregistrare 753 din data de 16.02.2012, crearea unui orar școlar adaptat situației sale, precum și, sancționarea directorului școlii pentru afectarea stării de sănătate a acestuia, datorată faptului că i-au fost aduse „prejudicii pe toate planurile prin acțiuni denigratoare, calomnioase,,.

4.1.2. Petentul susține că din luna septembrie anul 2011 a renunțat la catedra din oraș pentru a lucra împreună cu soția, cu toate că distanța de la domiciliu era de 74 km, motivată de faptul că soția îl sprijinea în administrarea medicamentăției.

4.1.3. Din Ianuarie 2012 petentul susține că orarul a fost modificat, cu toate că a solicitat conducerii școlii să readapteze orarul cu cel al soției, motivat de distanța (74 km) care necesita a fi făcută zilnic, precum și, datorită afecțiunii acestuia, neavând înțelegere în acest sens.

4.1.4. Petentul susține faptul că prin adresa nr. 2565 din data de 28.11.2011 (depusă în anexă), a solicitat conducerii școlii scutirea de la efectuarea serviciului pe școală, datorită faptului că acest fapt presupunea prezența acestuia în școală de la ora 7.30-19.00, solicitare la care nu a primit niciun răspuns.

4.1.5. În opinia petentului, schimbarea orarului a condus la agravarea stării de sănătate, considerându-se hărțuit datorită condițiilor de muncă la care era supus.

4.1.6. Petentul mai susține faptul că hărțuirea lui și a soției a început din luna octombrie 2011, dată la care conducerea școlii a fost anunțată că petentul va urma o operație, nemaiputând susține școala prin activități școlare, urmând desfășurarea activității în condiții normale, cu toate că, în decurs de 4 ani, în opinia petentului a

avut numeroase activități cu apariții în presă și televiziune. Petentul susține faptul că cele declarate conducerii i-a adus mari neplăceri.

4.1.7. Anexat petiției a fost depusă adresa nr. 37 din data de 30.01.2012 a Federației Educației Naționale Sindicatul Învățământului Preuniversitar Botoșani, prin care se solicită școlii găsirea soluțiilor necesare readaptării unui program școlar adaptat stării de sănătate a petentului, datorită înrăutățirii stării acestuia de sănătate, datorată navetei efectuate.

Susținerile părții reclamate

4.2.1. Reclamatul susține că petentul nu a fost supus niciunui act de discriminare, acesta beneficiind de un tratament privilegiat. Reclamatul susține faptul că, petentul în momentul în care nu a mai beneficiat de condiții de lucru preferențiale, deoarece, în opinia acestuia i-ar fi dezavantajat „în mod grav pe ceilalți colegi”, acesta a formulat mai multe reclamații.

4.2.2. Din punctul de vedere depus reiese faptul că, în anul școlar 2010-2011 petentul a beneficiat de program de lucru diferențiat, ca urmare a aducerii la cunoștința instituției a certificatelor medicale din care reieșea problemele de sănătate cu care se confrunta petentul.

4.2.3. Conducerea școlii susține faptul că, conflictul cu petentul a început în primul trimestru a anului școlar 2011-2012, în urma implicării soției acestuia într-un conflict cu elevii uneia dintre clase, precum și, a deciziei luate ca urmare a acestui conflict.

4.2.4. Partea reclamată susține faptul că un aspect al nemulțumirii petentului era faptul că transportul nu îi era decontat, motivul nedecontării, în opinia părții reclamate este faptul că se regăseau în imposibilitatea decontării transportului la domiciliu a profesorilor navetiști, datorită lipsei de finanțare din partea Consiliului Local.

4.2.5. Raportat la decalarea orarului școlar, partea reclamată precizează faptul că, în anul școlar 2010-2011, petentul avea ore în unitatea școlară o singură zi pe săptămână, iar ceilalți le susținea în Botoșani, în anul școlar 2011-2012 ambii profesori, soț-soție, aveau un program de patru zile pe săptămână, ceilalți colegi ai acestora aveau câte cinci zile. În urma unor modificări de orar datorate trecerii unor profesori din funcții de conducere în cele de predare, au survenit modificări în variantele de orar, ceea ce ar fi condus la nemulțumirea celor doi soți, în opinia părții reclamate.

4.2.6. Partea reclamată susține faptul că, petentul împreună cu soția acestuia ar fi amenințat conducerea școlii cu faptul că vor lua concediu medical, în ideea în care nu se va schimba orarul școlar. Din punctul de vedere depus reiese faptul că petentul și soția acestuia din data de 30.01.2012 până în prezent (martie 2012) sunt în concediu medical, ceea ce a condus la o perturbare a procesului educativ.

4.2.7. Raportat la cererea prin care petentul a solicitat conducerii școlii scutirea de la efectuarea serviciului la școală, partea reclamată susține faptul că respectiva cerere a primit nr. de înregistrare dar nu a fost lăsată la secretariat. De asemenea, partea reclamată susține faptul că acest aspect nu s-a materializat, petentul fiind motivat și înlocuit cu un alt coleg.

4.2.8. *Partea reclamată invederează faptul că, în situația petentului mai sunt și alți colegi care au probleme grave de sănătate, dar aceștia nu au solicitat tratament preferențial și nu s-au folosit de obținerea de privilegii datorită stării lor de sănătate.*

4.2.9. Raportat la acuzația de stres și hărțuire la care petentul susține că a fost supus, partea reclamată precizează faptul că atât conducerea cât și colectivul erau afectați de starea conflictuală la care aceștia erau supuși de către petent și soția acestuia, datorate numărului mare a reclamațiilor depuse de către aceștia.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1.1 În fapt, Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (CNCD), reține faptul că petentul solicită Consiliului crearea unui orar școlar adaptat situației acestuia, persoană cu grad de handicap grav, precum și, sancționarea directorului școlii pentru afectarea stării de sănătate a petentului, datorită faptului că i-au fost aduse „prejudicii pe toate planurile prin acțiuni denigratoare, calomnioase, considerându-se hărțuit datorită condițiilor de muncă la care era supus. De asemenea, petentul consideră că prin tratamentul aplicat i-a fost încălcat dreptul la demnitate personală și s-a încălcat **legea nr.448/2006 privind protecția și promovarea persoanelor cu handicap** drept pentru care solicită sancționarea persoanelor reclamate pentru săvârșirea faptelor de discriminare. Totodată, petentul mai solicită constatarea faptei de discriminare deoarece prin modificarea orarului i s-a încălcat dreptul la demnitate personală potrivit prevederilor art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

5.2.1. Luând act de plângere, astfel cum este formulată, precum și de susținerile petentului, Colegiul urmează a admite excepția de neкомпетенță materială invocată din oficiu, raportat la solicitarea petentului de a crea Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării un orar pentru desfășurarea programului de lucru. Totodată, Colegiul director urmează a respinge excepția neкомпетенței materiale a Consiliului invocată de reclamat prin adresa nr. 1949 din 20.04.2012 cu privire la faptele relatate de petent, sub sancțiunea decăderii, fiind invocată ulterior datei audierii părților, prin concluzii scrise.

5.2.2. Colegiul director se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci când se **induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă.** Instanța europeană a decis în mod constant că, pentru ca o asemenea încălcare să se producă **„trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă.**

5.2.3. În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat principiul egalității că unul din principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, **principiul egalității exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv.**

5.2.4. Colegiul director reține că potrivit **Constituției României, art. 20 alin 1**, „Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.”

5.2.5. Potrivit **art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale ratificată de România prin Legea nr. 30/1994**: „Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație.”

5.2.6. Potrivit **art. 2, alin. 1 din O.G. nr. 137/2000** privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, „(...) prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, dizabilitate, boală cronică necontagioasă, infectare HIV ori apartenența la o categorie defavorizată care are ca scop sau efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul public, economic, social, cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

5.2.7. Potrivit **art. 6, lit. b) din O.G. nr. 137/2000** privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, discriminarea unei persoane pentru motivul că aparține unei anumite rase, naționalități, etniei, religii, categorii sociale sau unei categorii defavorizate, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a acesteia, într-un raport de muncă și protecție socială, cu excepția cazurilor prevăzute de lege, manifestată în următoarele domenii:

- a) încheierea, suspendarea, modificarea sau încetarea raportului de muncă;
- b) **stabilirea și modificarea atribuțiilor de serviciu, locului de muncă sau a salariului;**
- c) acordarea altor drepturi sociale decât cele reprezentând salariul;
- d) formarea, perfecționarea, reconversia și promovarea profesională;
- e) aplicarea măsurilor disciplinare;
- f) dreptul de aderare la sindicat și accesul la facilitățile acordate de acesta;
- g) orice alte condiții de prestare a muncii, potrivit legislației în vigoare.

5.2.8. Colegiul director reține faptul că, prin atitudinea conducerii școlii manifestată față de petent, s-a îngreunat modalitatea de desfășurare a activității petentului pentru faptul că este persoană cu handicap și era ajutat la administrarea medicației de către soția sa. Având în vedere faptul că, o faptă de discriminare se poate manifesta atât printr-un comportament activ, printr-o acțiune directă sau indirectă, dar și printr-un comportament pasiv, trebuie avut în vedere rolul conducerii Grupului Școlar „Dr. Mihai Ciucă”, care a manifestat o atitudine pasivă, chiar intimidantă în ceea ce îl privește pe petent, nu a acționat în vederea soluționării situației de discriminare la care a fost supus prin modificarea orarului fapt pentru care nu s-a mai suprapus cu orarul soției cu care făcea naveta și îi administra medicamentele.

5.2.9. Potrivit art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, "Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propaganda naționalist-șovină, de instigare la ura rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingeri, sexul sau orientarea sexuală a acestuia."

5.2.10. Potrivit legislației privind prevenirea și combaterea discriminării, pentru ca o faptă să fie considerată ca fiind faptă de discriminare, aceasta trebuie să întrunească, cumulativ, următoarele condiții:

a) Existența unui tratament diferențiat.

În acest caz dedus soluționării Colegiului director, tratamentul diferențiat a constat în neadaptare rezonabilă la locul de muncă potrivit legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea persoanelor cu handicap iar prin atitudinea manifestată s-a creat un cadru intimidant, ostil, degradant, motivat de faptul că petentul este persoană cu handicap.

b) Existența unui criteriu de discriminare conform art. 2 alin. 1 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările ulterioare. Potrivit prevederilor art. 2 alin. 1 „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe baza de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, **handicap**, boala cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu (...).”

Motivația tratamentului diferențiat la care a fost supus petentul, s-a datorat situației de persoană cu handicap a petentului, criteriu expres prevăzut de legea specială în domeniul anti-discriminării.

c) Tratamentul să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a unui drept recunoscut de lege.

În cazul de față, tratamentul diferențiat a avut drept scop obstrucționarea dreptului de muncă, prin neadaptarea orarului, petentului i s-a îngreunat desfășurarea activității în cadrul școlii prin faptul că nu s-a suprapus pe orar cu soția sa cu care făcea naveta.

d) Tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop să nu fie adecvate și necesare.

Având în vedere faptul că petentul a beneficiat de un tratament special până în ianuarie 2012 tocmai pentru faptul că este persoană cu handicap și faptul că nu s-a mai dorit acest lucru din ianuarie 2012 potrivit art. 5 alin 4 din Legea nr. 448/2006 se prevede următorul alineat, „adaptare rezonabilă la locul de muncă - totalitatea modificărilor făcute de angajator pentru a facilita exercitarea dreptului la muncă al persoanei cu handicap; presupune modificarea programului de lucru, achiziționarea de echipament, dispozitive și tehnologii asistive și alte măsuri asemenea”

5.2.11. Colegiul director consideră că neadaptarea rezonabilă la locul de muncă pe criteriul handicapului, se încadrează în prevederile O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, art. 2, alin. 1; art. 6, lit. b) și art. 15. Examinând sesizarea și dispozițiile legale incidente și având în vedere probele existente la dosar, Colegiul director este de opinie că faptele prezentate, sub aspectul efectului produs, intră sub incidența prevederilor art. 2 alin. 1, 6 lit. b) și art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. admiterea excepției necompetenței materiale a Consiliului, invocată din oficiu, raportată la stabilirea unui program orar;
2. respingerea excepției necompetenței materiale a Consiliului invocate de reclamat prin adresa nr. 1949 din 20.04.2012 cu privire la faptele relatate de petent, sub sancțiunea decăderii, fiind invocată ulterior datei audierii părților, prin concluzii scrise;
3. se reține incidența dispozițiilor art. 2 alin. 1, art. 6 lit. b) și art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată în ce privește refuzul adaptării rezonabile la locul de muncă potrivit legii nr. 448/2006;
4. sancționarea d-nei director L D cu avertisment în baza prevederilor art. 26, alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată coroborat cu dispozițiile art. 5 din Ordonanța nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor
5. recomandă conducerii Grupului Școlar „Dr. Mihai Ciucă,, Săveni să depună diligențele necesare în vederea prevenirii și eliminării discriminării, prin măsuri și mijloace adecvate situațiilor date, inclusiv prin aplicarea Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea persoanelor cu handicap;
6. clasarea dosarului;
7. se va răspunde părților în sensul celor hotărâte.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință :

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BERTZI THEODORA – Membru

CAZACU IOANA LIANA – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

STANCIU CLAUDIA SORINA – Membru

VASILE ALEXANDRU VASILE – Membru

Redactat: Claudia Sorina Stanciu, tehored. Florentina Voinea

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

